

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a esse de 2 ori: Mercuria si Sambet'a, Fôica una data pe septimana, — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. v. a. Pentru tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu sêu 40 doideceri, or 3 galbini mon. sunatória. Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie ad. cam 10 vorbe mari sêu mici inserate se ceru 8 cr. Tacs'a timbrala e 30 cr. de fiecare publicare. Fara depunerea acestui pretiu inainte nu se voru mai primi publicari.

Nr. 40.

Brasiovu, 25. Maiu 1863.

Anulu XXVI.

MONARCHIA AUSTRIACA.

Scire oficiale.

Escolenti'a S'a D. LMC. Conte Creneville, gubernatoriulu tieriei e denumitu de r. comisariu dietalu transilvanu si oá atare si va priimi cortelulu in palatulu lui Bruckenthal.

Unionistil.

X.

Dupa atari auspicia atatu de liberali „redactoriulu organului“ celu puçinu asteptá, cá diet'a Ungariei se completeze constitutiunea noua cu una lege emancipatória si pentru natiunalitati. Si credu, cá si alti mai multi voru fi fostu asteptandu totu asemenea. In care asteptare inse, cumu scimu, cu totii s'au insielatu.

Suptu impregiurari cá acestea, ide'a uniunei, carea panà aci nu se potea presentá de catu sub cele mai infioratorie colori pentru tôte natiunalitatile transilvane, numai de catu-si schimbà fisionomi'a; si macaru cá legea pentru natiunalitati inca numai se asteptá, constitutiunea noua a Ungariei contineva unele libertati individuali de mare pretiu, cari romanului in Transilvani'a inca lipseau cu totulu. Ér' uniunea cu Ungari'a celu puçinu potea se grabésca introducerea acestoru libertati si in Transilvani'a, si a frange cerbicosi'a aristocratismului transilvanu, carele totu mai amaná eliberarea tieranului si a romanului de sub jugulu feudalismului.

Suptu acelesi impregiurari mai in colo, uniunea cu Ungari'a erá totu de una data uniunea cu fratii romani dein Ungari'a, care nece in ochii daco-romanistiloru celoru mai reci nu póte se nu fia de cea mai mare importantia. La acestea se adaugea si prospectulu, cá spiretulu natiunalitateri se va desteptá si in cele alalte popóre ale Ungariei, acumu celu puçinu individualiter emancipate, mai alesu in germani, si in serbi, cari impreuna cu romanii voru fi in stare de a dá pieptu cu elementulu magiaru spre alu induplecá, se recunósca si egalitatea natiunalitatiloru Ungariei, precumu a recunoscutu pre a individuiloru.

Redactoriulu organului celu puçinu dein acestu puntu de vedere a consideratu „uniunea“ in articlii inceputi inainte de 15. Maiu 1848, mai alesu, déca vediù, cumu cá aristocrati'a transilvana, inspaimantata de consecintiele neprevedite ale „uniunei“, ce se aratau dupa 18. Martiu 1848 in Ungari'a, pentru interesele materiali ale aristocratiei, si anume pentru stergerea roboteloru si decimeloru, pierdusera totu gustulu pentru uniune, intru atata, catu spre sustinerea causei uniunei partisani ei se vediura constrinsi a chiamá ajutoriu dein Ungari'a pre iuristii dela Pest'a, cari implura galeriele salei dietei transilvanice, si cu sgomotu entusiasticu prochiamara uniunea, nu numai in cuntr'a voliei sasiloru si romaniloru, ci si chiaru si in cuntr'a magiariloru aristocrati.

Aristocrati'a transilvana prevediendu aste consecentie doreróse pentru interesele sale dein imbracisiarea uniunei, se nevoiea — nu numai a amaná catu mai tardiu tienerea dietei transilvane, si asiá celu puçinu terminulu incetarei roboteloru si decimeloru, ci inca panà atunci a pune in lucrare si sistem'a urbariale decretata in diet'a dein 1847, prein carea iobagiulu, si

in specia romanulu, pre multe locuri ar' fi pierdutu celu puçinu doue parti dein trei ale posesiunei de panà aci. Celu puçinu aristocrati'a sperá, cá déca nu mai póte incungiurá pierderea iobagiei si folosuriloru ei, va scapá macaru una parte mare dein colonicatura, cá se nu remania colonului ci domnului seu pamentescu.

Despre astufeliu de machinatiuni aristocratice redactoriulu organului ar' sci enará una templare interesante si autentica, si a o autenticá prein marturi'a necontestabile a unui barbatu romanu eminentu, carele astadi ocupa unu postu insemnatu intru unu teritoriu curatu romanescu. Redactoriulu nusi atribue meritulu de a fi impedecatu acesta mesura atatu de fatale pentru romanu, déca sa realisá, atat'a inse póte descoperi fara nece una pretensiune de meritu, cumu cá facundise cunoscuta acésta mesura dein partea pretitulatului barbatu n'a lipsitu a face atenta pre una persona aristocratica influitoria la tôte tristele urmari, ce aru poté se se nasca dein punerea in lucrare, seau numai dein incercarea unei atari mesure in tempuri asiá interitate si critice, — si cumu cá a primitu afidarea aceleiasi persóne, cá ordinile, cestá gat'a de a se spedui, nu se voru spedui, precumu nece s'au speduitu.

Deci fara uniune in 1848 puçinu se potea sperá dela aristocrati'a transilvana intru interesulu colonului transilvanu (romanu); si uniunea se potea considerá cá unu lastariu spre a sparge catusiele feudalismului transilvanu. Celu puçinu redactoriulu organului dein acestu puntu de vedere a consideratu uniunea panà la diet'a Transilvaniei in 1848; si déca cumu va opiniunea ia fostu gresita, póte se va fi templatu numai ce se templà cu alti barbati cu multu mai mari, barbati de statu, cari amaru s'a insielatu in opiniunile loru politice de atunci, — si cumu se dîce: solatium miseris socios habuisse doloris.

Resultatele dietei Transilvaniei dein 1848 si ale celei dein Ungari'a mai tardie sunt prea bene cunoscute, si noi inea le amu schitiatu in altu articlu dein destulu. Ele aratara, cá romanulu transilvanu nu mai are nece una cauza de a mai sperá ceva dela atari diete esclusive magiare. Dîcu esclusive magiare, ca-ce in dietele transilvane elementulu magiaru predominá, ér' cele alalte elemente erau numai — cumu le asi dîce mai politu — quinta rota in curru! Totu asiá se templà si in dietele Ungariei, unde bravii deputati romani nu avura nece cea mai mica sprigiona dein partea deputatiloru de elementu — nemagiaru. Si asta esperientia póte sierbi, credu io, de motivu destulu de potente, de asi si schaimbá parerea seau chiaru si politic'a faciã cu uniunea, fara de a semtî nece celu mai micu scrnpulu in cuscientia. Pentru cá errare humanum est, ér' non errare -- deorum!

De almentrea cestiunea uniunei e pendente, si nu de multu s'au auditu una vorba dein gur'a unui barbatu, de alu caruia natiunalismu a se indoi ceneva ar' fi blastemu: Cá cestiunea uniunei se o resolba monarchulu forà de noi. De acea nece nu mai lungescu vob'a, nece mai disputu nece despre uniune dupa momentulu presente, — nece macaru de dacoromanismulu, cemi imputa P., cá m'am dechiaratu in cuntra. De ar' fi cetitu dlui articlii mei de acumu, si articlii re-

dactoriului organului dein 1848, fara patema, póte cá nece in istori'a Daciei nu ar' fi polemisatu atatu de indesiertu in cuntr'a articliloru de mai inainte, nece acumu nu s'aru fi ostenitu atatu de multu totu asupr'a acestei teme in disputele sale „de lana oaprina.“

In urma, déca P. e multiemitu cu complementulu lui K. K. de „abrándozás“, — n'am nemica cuntra, volenti non fit injuria. Er' déca crede, cá K. K. e mai dereptu catra P., de catu mene, conferésca mai bene polemi'a lui D. contra P., cumu se afla tiparita in brosiur'a separata pag 1 unde asiá scrie de cartea lui P. „Neigebaur egykorri porosz consul Moldovában e m ű v e t németre fordítá s Boroszloban közreadta, gazdagítván ezáltal a uémet irodalmat egy s e r e g t ő r t é n e l m i é s j o g i h a z u g s á g g a l e t c . e t c . S c r i s ' a m i o c a n d u v a m a c a r u u m b r ' a d e a s t u f e l i u d e c o m p l e m e n t e d e s p r e i n d e p e n d e n t i ' a l u i P . ? — J u d e c e , c e - n e a c e t i t u a r t i c l i i m e i . —

X.

Unde se afla romanii ardeleni dela diplom'a din 20. Oct. 1860 incoce?

(Urmare din Nru 38.)

Dupa acestea totu Esc. S'a D. Eppu Presiedinte provóca pe D. G. Baritiu, cá sesi faca reflexiunile sale la ceea ce crede densulu, ca ar conferi spre a ne lamuri situatiunea de facia; D. G. Baritiu puse din tóte si pentru acumu celu mai mare temeiu pe lamurirea cointielagerei si a solidaritateri nationale, si se nevoi a demonstra, cumuca considerandu tóte impregiurările la unu locu, pana in momentele de facia mai multa cointielegere pe lenga cea mai curata voia, a fostu absolutu preste putintia; eara la acésta pórtá cea mai mare vina modalitatea cu care au decursu restauratiunile in tiér'a tóta, care acea modalitate nu a statutu in libera dispositiune a neci unui romanu. Asiá de esemplu romanii dein Comitete erá pregatiti a vedé, facunduse alegerile intru intielesulu legi dein 1791, cu modificarea intru intielesulu diplomei imperiale din 20. Oct; in acelea momente inse Esc. S'a D. cancelariu Bar. Franciscu de Kemény octroi instructiunile sale, pe carii inse supremii comiti le aruneau la o parte, si séu restaura simplu comitetele si oficiolatele nenorocóse dela 1848, séu facea o restauratiune dupa capulu loru, cu totulu arbitraria, ne mai luanduse dupa neci o lege séu instructiune. In acelasi tempu D. Bar. Fr. Salmen, fara a publicá nece unu feliu de instructiune, vine fara veste si restaura, intre celea mai neaudite arbitrarietati, in catu neci chiaru sasii sei nu mai sciéu de ce se se mai tiena, si prein urmare cu atatu mai puçinu romanii. —

Dupa tóte acestea se arunca intrebatiunea, ce bene au facutu séu reu acei oficiali dela municipalitati, carii in urmare alegeriloru arbitrare si detera demisiunile? —

Aci Esc. S'a pofti, ca cestiunea se fia discutata, si dein punctu de vedere alu formulei juramentului, carele pe la unele municipalitati s'a introdusu asiá, cá conscientiá unui romanu se nu se póta impaca cu acel'a. — Deci discutanduse acést'a cestiune seriosu, pe largu si in buna intielegere dein punctulu de vedere, alu legalitateri, alu juramentului insusi si alu mesurorulu revolutionarie luate de catra compatriotii magiari, ou privire la d e n e g a r e a c o n t r i b u t i u n e i , o p i n i u n i l e s e u n i r a a i n c o n v e n i e n t i a r e s p e c t i v e l e d e m i s i u n i ; s e d e s c o p e r i i n s e d o r i n t i ' a , c a d e c a s e v o r u i n f i e n t i ' a c o n g r e g a t i u n i p e t e m e i u l u l e g e i d e i n 1 7 9 1 , s i a l u d i p l o m e i i m p e r i a l e d e i n 2 0 . O c t . e r a p r i u a c e s t e a c o m i t e t e l e g a l e , i n a c e s t u c a s u r o m a n i i a l e s i s e p r i m e s c a d e r e g a t o r i i M u n i c i p a l e ; é r a i n p r i v i n t i ' a f o r m u l e i j u r a m e n t u l u i s e s e f a c a i n t r e b a r i l a l o c u r i l e m a i i n a l t e ; é r a s p r e a c e ' s t ' a c e i a d u n a n t i r o ' g a p e E s c . S ' a D . A r c h i p a s t o r i , c ' a s e b e n e v o i e ' s c a a c e r e d e l a G u b e r n u l u t i e r e i d e s l u c i r e a d e s p r e a c e ' a , d e c a d i f e r i t e l e a c e s t e a f o r m u l e d e j u r a m e n t u s a n t c ű i n a l t ' a a c e l u i a s i a p r o b a r e .

Ce se atinge de scaunele se cuiesci, greutatile sunt totu acelea, carii sau vediutu in Comitete si Districte.

Eara in catu pentru scaunele si districtele sasesci, s'au aflatu o multieme de napastuiri (gravamene), de órece restaurarile acestoru scaunu s'an facutu esclusivemente in spiritulu punctelor regulative antemartiale, si cu delaturarea altoru factori ce s'au dechiaratu de patronulu imperiale de legali: totusi aci numai gravaminele esentiale se insémna spre aducerea a minte.

Dupa ace'st'a Esc. D. Eppu dispuse a se ceti scrisorea Ilustritateri Sa'le D. Comite supr. Emanuile Gozdu cu data deiin 1. Maiu a. c. cum si respunsulu Esc. S'alo dein 6. Maiu la aceasi alu carora cuprinsu fu ascultat cu o intinsa luare a minte; éra cuprinsulu respunsului fu primitu in

unanimitate cá esitu dein anim'a tottororu romaniloru. —

Cu acestea discusiunile se amanara pe urmatóri'a dí la 9 óre demaneti'a. —

In 29. Maiu a. c. adunanduse mai susu numitii barbati totu la Esc. S'a D. Eppu, discusiunea se incepú prein cetirea extractului consulariloru de eri, carii fiendu rectificade s'au aprobatu. —

Dupa acést'a se ceti epistol'a Esc. Sale D. metr. Ales. St. Siolutiu cu data dein 5. Maiu a. c. catra Esc. S'a D. Eppu Andreiu Bar. de Siaguna, prein carea se face o analiza atatu scrisórea susu atinse a D. Gozdu, catu si celea sosite catra D. metr. dela D. Andreiu de Mocioni, care ocupanduse totu cu caus'a nationala romana, inca se ceti in faci'a celoru adunati. —

Cunoscutu fiendu cuprinsulu tottororu acestoru corespondentie si proiecte, se redica intrebarea: déca aceste proiecte sunt de ajunsu, pentru cá in casu de a se supune la vreunu corpu legislativu spre desbatere si primire, se póta indestulá tóte dreptele postulate ale natiunei romane, s'au ca se mai cere, cá aceleasi postulate se se respice si mai lamuritu asiá, in catu natiunea romana la uuu asemenea proiectu, se nu simtia trebuintia de a mai adauge, si neci de a mai lasá nemicu dein tr'ensulu. —

In legaminte ou acést'a se mai pertractá si intrebarea despre tramiterea unei deputatiuni nationale atatu in caus'a generala, catu si in cea speciala a romaniloru dein pamentulu regescu. —

Fiendu acestea doue cestiuni de o importantia fórté profundu taietóre, fiendu si ór'a dílei inaintata, se aflá eu cale, cá discusiunea loru mai departe se se reiea numai dupa ce acestu memorialu se va comunicá Esc. Sale D. metr. si celorulalti barbati ai natiunei resiediatori in Blasiu si adeca respective dupa ce DD. G. Baritiu si Jacobu Bologna se voru fi rcintorsu dela Blasiu, unde au se calatorésca mane, cá tramisi dein partea acestei conferintie. —

Totu pe acela tempu se amana si cestiunea congressului nationalu. —

Sabiiu in 29. Maiu 1861.

Dupa acestea doue siedintie tienute in Sabiiu ne duseram la Blasiu, unde priimiti fiendu atatu de catra Esc. S'a D. metr., catu si de catra venerabili capitularisti si de corpu profesoriloru cu multa charitate si doiosia, luandu de substratu aici comunicatulu memorialu, tienuram in doua díle earasi consultatiuni corrspondiatorie la seriós'a si critic'a stare de atunci a lucruriloru; eara rezultatulu se depuse intr'unu altu memorialu, pe care ilu aduseram earasi la Sabiiu spre a'lu face cunoscutu acolo.

Urmarea cea mai deaprópe a acestoru consultari fu tramiterea unei noua deputatiuni la Vien'a in persónele DDloru Jacobu Bologna, Ilie Macelariu si Dr. Joanu Ratiu, cu acelu scopu mai deaprópe, cá despre o parte aci deputati se substérna la preanaltele locuri innoitele recursuri ale unei parti insemnatóre de locuitori asupra mai multoru mesuri luate nu numai de catra deregatoriile cele noua municipale, ci tocma si de catra gubernulu provincialu, cumu si de comitele sasescu cu universitatea sa, si mai alesu de catra cancelari'a de curte spre umilirea si óresicumu iritarea inadinsu a romaniloru. Intr'aceea scopulu mergerii acelei deputatiuni cumu si activitatea ei se póte cunosce mai bine earasi numai din mai multe reporturi ale ei tramise pe atunci din septemana in septemana la Ardealu.

La ordinea de alegere.

Blasiu, 28. Maiu 1863. Indata-ce se publicá „ordinea de alegere“ pentru cea mai de aprópe dieta transilvana, po-teai se vedi Blasiulu nostru celu de almente monotonu si leniscitu — in misicare neindatenata. — Toti se intrebau cu uimire: ce póte se fia caus'a, de Blasiulu nu se afla n u m e r a t u si elu i n t r e l o c u r i l e , c a r o r u „ordinea de alegere“ le recunósce, au imparte dereptulu de a fi reprezentate prein deputatu propriu?

Au Blasiulu, resiedinti'a unui metropolitu, a unui capitulu metropolitanu, cu totu personalulu loru, Blasiulu,

in care se afla unu seminariu, gimnasiu liceale etc. — tipografia, cu tóte poterile spirituali, ce se poftescu pentru astufeliu de asediamente,

a carui locuitori in partea loru cea mai mare se ocupa cu maestrie,

care de oati-va ani incóce, pre lenga tóta parasirea, in care este lasatu, — i vene omului se díca: cu voli'a, — a facutu inaintari insemnate:

se nu fia avendu nece macaru atat'a valóre, catu unu Mociu?

Nu crediu se custe nece unu ardeleanu, fia romanu, fia magiaru ori sasu, care la intrebare acést'a se respundia cu „nu“.

Si déca neme nu va poté negá, ca Blasiulu la tóta tem- plarea este multu mai insemnatu, decatu de eșemplu Hune- dór'a, Sioulu, Breticulu (dein celea, ce dinainte de 48 avu- siera dereptulu de representatiune) si de es. Mociulu (din cele, caroru de curendu se impartí dereptulu acést'a) — ce mirare déca „ordinea de alegere“ surprinse si confundà nu numai pre Blasiani, ci si pre alti romani, incatu celu puçinu pre aici nece unulu nu este in stare de a si esplicá, cumu de acestu orasiu remase neconsideratu.

Au nu este elu locu santu pentru ori-care romanu? au natiunea romana nu aici a juratu credentia inaltei case dom- nitórie si acea au padítu-o nevetemata prein mediuloculu ata- toru perderi, sangeraturi infricosiate?

Si déca elu are asia reminiscentie, numele lui atatu de pretiosu inaintea ori-carui romanu si unu numeru asiá fru- mosu de alegatori dein clas'a inteligenta (in Blasiu sunt la 40 de honoratori cu dereptu de alegere) si industriaria: cumu de elu totu fù lasatu de o parte?

Cugete de aceste ne cuprindu mentea, Dle Redactoriu! si eu afu de bene a le dá publicitatii, un a pentrucà omulu semte usiurare, candu-si poté spune necasulu si altuia, — alta cá de s'a intemplat se remana Blasiulu, cumu se dîce, dein erore de pena, se inderepte celi-a, caroru le stà in po- tere, — au, déca Blasiulu s'a lasatu dein ceva cause mo- mentóse si cumpanitórie in interesulu patriei, atunci dora vo- liu dá ocaziune, cá celi, ce cunoscú aste cause, se le desco- pere spre multiamirea Blasianiloru. Blasiani se scia numai, cá benele publicu asiá poftesce, cá eli se fia fora representante alesu singuru de eli, sunt impacati pe deplinu.

Adeveratu, cà referentiele urbariali intre orasiani si cur- tea metropolitana dupa traganare de atati a ani nece astadi nu-su restornate intr'o lature séu alt'a. Dara acést'a n'a po- tutu se traga dupa sene urmarea de mai insusu. Pentru cá § 29 lit a) dein „ordinea de alegere“ dein celi ce platescu dare de 8 fl. eschide numai pre ómenii dein „clas'a sierbito- riloru.“ Acumu Blasiani au sunt ómeni liberi, dupa cumu tienu eli; au taxalisti, cumu-i tienu altii, — dupa „ordinea de alegere“ intr'amandoue intemplanile au dereptu de alegere, cati platescu dare de 8 fl. séu onoratori; ba, pare- mise. dupa acesta „ordine“ si asiá dîsii dîleri inca nu sunt eschisi.

Asiá stè referentiele orasianiloru catra curte, cumu voru stá, pentru acea Blasiulu n'a potutu se fia datu inapoi. — Caus'a dara diace, voliamu se dîcu, canta se diaca cu to- tulu airea.

Ce fia ea óresi-care, un'a este neindoitu: cà adeca Bla- siulu dupa desvoltarea, ce are astadi, potea si se cuvenea se cuprinda locu in „ordinea de alegere“; — e neindoitu si a- ce'a Romanii sunt detori a nu-si uitá de elu si institutele dein sinu-i, dein contra a lucrá fiacare pentru inaintarea si inflori- rea lui.

Pregatiri la dieta.

Din comit. Solnocu int. 29. Maiu 1863 ni se referéza rezultatulu adunarei comitetului din Desiu in 28. Maiu asiá:

„Comitetulu comitatensu representatoriu, convocatu spre alegerea comitetului centralu, conducatoriulu lucrariloru pen- tru alegerea ablegatorulu dietali, isi tienu eri siedinti'a, alu ca- reia resultatu fú: ca dintre 18 medulari se alésera 10 ma- giari opositionali si 8 romani, dupa acele principii, si norme ale fratietatii, cari in fapta le profitéza partida opositionala magiara intr'unu comitatu. in care locuescu la 91,000 romani, 18,000 magiaru si vreo 3000 de alte natiuni, — in care ro- manii platescu $\frac{2}{3}$ si magiarii numai $\frac{1}{3}$ din contributiunea pamentului, eara din alte soiuri de contributiune drépta roma- nii platescu la 90 %, magiarii 10 %. — in care dintre vro 5400 de votisanti cate cu 8 fl. magiari cu toti altii sunt nu- mai la 800, eara romanii la 4600, dupa cumu avuramu oca- siune din fontana sigura de a ne informa!

Dintre acei 8 romani alesi nu credemu, ca vro 4 inși se priiméscá acésta onóre, facuta loru de catra partid'a opositio- nala, ne simtienduse destoinici spre a poté representá caus'a cea delicata, pentru care sunt numii, si pentrucá trebuie se prevédia ca ei cá preoti — in contra carora tocma alegato- rii se jalulescu, ca se mesteca in lucruri politice, — sunt a- lesi mai multu din satira, si cu scopu de ai compromite si pre ei, si prin ei numerósa inteligentia romana din comitatu,

— eara alu oincilea pentrucá dórelu slugesce sub stindardulu magiaro-opositionalu, nici decatu nu posiede increderea roma- niloru, de si cá celu dintaiu posesoru in comitatulu acesta, si ar poté croi o alta cale, pre care se se faca nemuritoriu cá unu Ramonczai, Zsiga si altii, inaintea natiunei romane de care se tiene, séu s'au tiené?!

Romanii cu ocaziunea alegerii au votatu cá totudeauna in dreptate fratiésca pentru 9 magiari si 9 romani — estia barbati alesi, cari firesce ca nu aveau lipsa de conducerea tutoriala, si curatoriala a fratíloru magiari, — dara ei — ma- giarii — se tienura de legea divisionala a aprobateloru, cá dreptu istoricu, si lege constitutionala? si poté din aceasta cauza votisara pentru 10 magiari, si numai 8 romani, eara dintre acestia 7 preoti.

Pecatele cele vechi ale administratiunei com. de pre tim- pulu compunerii comitetului representatoriu, pre candu roma- nii sedusi, si insielati alésera magiari de medulari, striga re- splatire asupra fauritoriloru, despre cari foile romane pe tim- pulu acela au si facutu amintire, si in urma carora dintre 68 de memdri sunt numai 23 de romani.

Cointielegerea fratiésca dara respicata de catra magiari, precumu totudeaun'a, asiá si acuma se dovedesce de o na- luca spaimantatória, si de o pofta nestimperata de a ne mai tiené sub tutela, incatu eti vine a cugetá, ca ei si acuma vi- séza de timpurile predomnirii antimartiale? séu cu iertare, cá se ne póta numai conduce pre calea aceea, pre care se ale- gemu de ablegati dietali patrioti buni, si barbati capaci, de es. dintre romani pre aceia, cari se le secundeze Domniiloru- Sale?! — Inse fiti incredintiatii fratíloru — cu limb'a dulce ca n'avemu lipsa de tutela, si conducerea vóstra, si pre candu foile magiare oru vesti in lumea larga, ca ce dî de fratietate, si cointielegere au fostu eri intre noi! Vi o spunemu sinceru si pre facia, ca nici aceasta dî nu ne va face onóre, facia cu caus'a nóstra nationala si cu viitoriulu patriei, caci déca ace- sta fara cointielegere si colucrare fratiésca nu se poté midiu- loci, apoi voi ne ati amaritu prin egoismu sufletele si ati pier- dutu tóta increderea inaintea romaniloru!!! precumu in óre catuva vi s'au spusu in faci'a comitetului de catra ambi G. M. si G. M. — Nu vremu totusi prin acésta a ve inchide ca- lea, cá dupa declaratiunile cele solene, si dupa juramentulu ce aveti alu depune se ne dati ocaziune de a ne convinge de contrariulu — prin fapte — pentru ca noi pe vorbe góle si promisiuni seci nu voimu a intemsiá unu viitoriu plinu de ilu- sioni poetice spre a ne preocupá dela nisce combinatiuni mai serióse despre starea nóstra nationala, si viitoriulu patriei, care totu numai unilateralmente voiti alu edificá dupa voi'a vóstra, fara a ne concede terenu, — la care poté nu ve iérta art. 6 din 1744 cá dreptu istoricu? si de pe care se potemu si noi cu asemenea puteri a colucrá spre eluptarea aceleia stari, si libertati constitutionale, care in dreptate, si dupa dreptu nearu poté, si aru trebui se ne multiaméscá, si a caroru im- peratia, cá se viia, si noi din anima si voue vi o poftimu. Aminu!

Doi preoti cá representanti comunali.

Alta se relationéza si din vecinatate, ca pe candu in di- strictulu Brasiovului se afla consemnatiunile celoru cu 8 fl. censu parte in casele comunale, parte pe paretii loru afisiate, in cerculu de alegere alu Hidiculni cu tóte, ca comisiunea de rectificare si primirea reclamatiuniloru e ordonata a si incepe lucrarile pe 8. Juniu, totusi pana in 4. Juniu inca nu se aflá d. e. in Árpatak espuse acele consemnari, cu tóte, ca dupa § 42 din legea electorala prin comitetele de reclamatiuni sunt in- datorate suptu juramentulu din § 41, cá indata ce voru primi listele, se le afiga in publicu in tóte satele. Acésta inse se va face, numai catu se grabéscá a misca inteligentia, cá veru care platesce cate 8 fl. dare dirépta se se incunoscintieza, déca nu e lasatu afara din numerulu celoru indreptatiti, si neaflanduse numele cuiva inscrisu, se se reclame dreptulu in 8. Juniu la comitetulu de reclamari, ca dupa 3 díle nu'si mai poté recastigá dreptulu, de ar fi platitu si 200 fl. dare, fiindu cumuva uitatu din consemnatiune.

Fratiloru! pana in minutulu de facia amu fostu lip- siti de dreptulu acestu importantu de concetianu, n'amu a- avutu neci macaru intrata in loculu alegeriloru de deputati la dieta. Altii, Domnii au alesu singuri pana acumu si singuri ei au fauritu si legile in dieta asupra nóstra; déca eramu fe- riciti se ne fi potutu tramite si noi ómenii nostri acolo, cu buna séma, ca n'am fi purtatu jugulu selaviei atatea sute de ani: Acumu inse, din iubirea de dreptate a inalt. Imperatu si in urm'a credintiei nóstre catra cas'a Domnitória amu doben- ditu si noi, cei ce damu cate 8 fl. dare (afara de aruncatura si accisuri) importantulu acestu dreptu.

A dati aminte romane! ca deca nu-i joacă nu-i mancă, deca nu-i sari nu-i sorbi. Celu mai **mare pecatu** in contra fericeii neamului nostru ilu va face acela, care din **lene**, or **nepasare nu va alerga la diu'a si loculu alegerii, cá la cea mai santa serbató-ria romanésca**, cá la buloiulu, la tergulu vietii publice nationale, cá la Pascile Domnului, pascile politice, care ne aducú inviereá si viéti'a politica, pentru care veniti, cá unii cu altii se ne imbraciúsiamu, cá cu toti dandune votulu la cate unu singuru barbatu credintiosu binelui patriei, si natiunei nóstre Dinastiei si statului se reesimu a ne tramite acumu si noi ómenii nostri la dieta, cari se se svaduésca cu ceilalti si se midiulócésca, cá legile, ce se voru articulá acolo, se nu ne fia mai multu apasatórie ci deopotriva favoritórie si oblegatórie.

Disciplina mare ne face de lipsa; publicitate intetita a candidatiloru asupr'a caroru s'a intielesu odata inteligenti'a cercuriloru, ad. preotii toti la olalta cu inteligenti'a miréna si preotimea, cá se nu se aléga cate unulu in 2—3 locuri, neci se se impartiesca voturile, ci tóte se se dè numai la cate unulu, ceea ce nu se póte nesciinduse candidatii; deci misicati!

Se ne publicamu candidatii, cá se nu cademu in cursa. In Hidicu se recomanda de candidatú Gr. Gabr. Bethlen, Pocsá, Ladai, unii vréu pe D. G. Romanu, altii pe Baritiu si pe Redactorulu. Ce confusiune? Se incepemu dar' cu seriósitate.

Redactorulu nu póte primi. D. Baritiu e desemnatu in cerculu Turdii, Ladai e providutu; de straini nu vremu se scimu, asiá remaserati cu D. G. Romanu ases. de tabla r. cá si Seelenii cu D. Nicolau Gaitanu, pe care lu voru alege.

Nu ve supere nemica, ca in comisiunile centrali pentru alegere se afla petutindenea atatu de pucini romani, pentruca nu comisiunea alege ci noi; noi se vighiamu numai, cá candu ne vomu da votulu, se ni'lu scrie la deputatulu nostru, iar' nu la altul si se nu remana neci unu sufletu fora a'si folosi bine acestu dreptu.

Mai eaca candidati! In com. Clusului sunt desemnati: DD. Vaida Ladislau, Dr. Vasiciu, Fekete (Negrutiu) canonicu, D. Moga secretariulu si Joane Hossu preotu.

La Turda parenise, ca DD. Ratiu, Vlassa can., Baritiu si Dion. Siulutiu. Asteptamu publicarea loru si dupa cerculu alegerii catu mai intetita, ca camu peste 10—15 díle póte sosi si alegerea. Se nu fimu comodi, diu'a si nóptea se o folosimu a ne pune in comunicatiune despre tóte si intru tóte; publicitatea nu o incungiurati, ci o puneti in prim'a linea, ca e organulu celu mai puternicu alu cuntielegerii intru tóte. —

Tocma primimu si din Alb'a inf. pe DD. N. Gaitanu, N. Berghianulu de candidati ai comuneloru besericesci din Belgradu, ear pentru cerculu I alu comit. e dechiaratu barbatulu nostru A. Severu de candidatú; in celelalte cercuri inca nu se defipsera candidati? Insciintiatine fara amanare de pe totu loculu. —

Lucruri mari si grele se lucra in r. guberniu, care s'a constituitu in comisiuni pentru cá se elaboreze proiectele articuliloru de lege spre esecutarea propositiuniloru regesci. E memorabilu proieptulu de lege pentru organisarea unei table septemvirale cá foru supremu de judecata, pe carelu vomu publica cadiendune la mana. De regalisti séu proiectatu cate 30 din fiacare nationalitate, cu toti 120, vomu publica si numele, pana atunci near interesa elaboratulu esitu din plenum consultatu si defiptu asupra limbei, ca numai acesta de va esi multiamitoriu si fara catu de puçina suprematia proiectatu, atunci pacea, fratietatea si restituirea increderei intre conatiuni e pe catu va sta acea lege necarnita deplinu asecurata. Dómne ce pretiu micu pentru unu viitoriu mare si fericitu alu Patriei! Intieléga acésta cei ce nu'si batu jocu de fratietate, ca cei ce opunu dificultati la acésta egalitate sunt in fapta nemicii patriei si dusimanii increderei fratiesci!

Dupa „Korunk“ in com Doboca se emanà adunarea comisiunei com., fiinduca nu erau adunati destui membri. Fórté bine, cá se aiba timpu se vinia cu totii.

Pentru Campi'a. Se nu ve lasati a ve amagi de nimene. Deputatu nu póte fi, nu e primitu nime, care nu locuiesce in Transilvani'a si n'a trecutu de 30 de ani avendu si censulu de 8 fl., fara care nu se póte primi. Deci de v'ar apromite munti de auru or ce strainu, se nu ve amagiti, ca spre réulu vostru se intinde, orce unghitia se pornesce spre a ve vena voturile. Judii cei ce se lasa a fi venduti si facu

trafice se i insciemu in catalogulu vendiatoriloru natiei si patriei. Una anima se lucre intru toti si Ddieu va fi cu cei mai intielepti si cu cei ce'si cunoşcu barbatii sei, cari se jertfescu, — ear' nu voiescu a calari pe romani.

Necasu din serinu. „Kronst. Zeitung“. In Nr. 86 din 3. Juniu, dupa ce vorbesce despre reintórcerea Escl. Sale D. Episcopu r.-cat. de aici, adauge tooma suptu acelu testu — urmatóriele invective asuprami:

„Gazet'a romana observa in Nr. penultimu (vedi Nr. 36, se luamu aminte, — seria 63) in bataia de jocu, ca in comisiunea de alegeri au intratu si 3 romani, si ca aceia sunt alesi de sasi. Fara a me lasa in enumerarea mai cu deame-nuntulu a nenumerateloru pismatarii, invidiositati (Gehässigkeiten) in care 'si complace Redactiunea Gazetei atatu de multu, intrebamu numai pe D. Redactoru **J. Muresianu**: Cine a alesu pe socruseu si 14 alti cetatieni gr.-n.-n. de multu in comunitate, si de ce nu sia redicatu Gazet'a cuventulu atunci'a? Cine inse a denumitu pe D. Muresianu de profesoru si directoru la unu gimnasiu germano-magiaru, si cinelu platesce? Romanii, cu buna sama, ca nu! — — Dealtumintenea chiaru cei alesi sunt barbatii cei mai populari (Baritiu, Joan G. Jon si socrumeu Demetriu Nicolau centumpater. R.) dintre poporimea romana. Si deca Redactorulu Gazetei se scandaliséza intru atata, fiinduca alesii in com. de alegere au primitu mandatulu, de ce nu influintiéza la socruseu, cá, fiinduca e alesu de sasi, se'si depuna mandatulu?“

Lasamu, ca reinti'a, tendinti'a viperina si tabul'a ras'a de simtiuri creşcine a scriitoriului, judecandu: candu? unde? si cumu se caracteriséza de periculosu direct. si redactorulu Jacobu M. aici mai susu, — se póte cunósce din stilu; dar' apoi, candu intrebandu mi s'a spusu, ca de unu romanu s'a datu acestu tocsicu in diurnalu strainu, amu incremenitu, si tacu.

Numeru me provocu si rogu pe fratii romani Brasioveni, cá se binevoiesca séu a suscrie cele de susu in publicu séu a mi atesta despre faptele si caracterulu meu, pana in catu 'lu cunóceti intinatu, pentruca cauta ami aperá onórea vetamata din seninu inaintea publiculu germanu. Red.

Vindere de casa.

Cas'a sub Nr. 108 in suburbiulu romanescu, strat'a furcoiei, lenga birtulu „Ratia“, constatóre din mai multe odai de locuitu si incaperi economice, de care se tiene si un'a gradina mare cu pomi, si alta gradina mare de legumi, este de vendiare.

Doritorii de cumparare se binevoiesca a se informa mai de aprópe in bolt'a lui **Demetrie Eremia**, tírgulu pómeloru. 3—4

INSCIINTIARE.

La Gras, Barth & Comp. in Breslau a esitu o brosiura, care cuprinde mai multe sute atestaturi despre

Sirupu de peptu,

care se apróba de mai multe fisicate, unu mediulocu pentru orice tuse vechia, pentru durere de peptu, ragusial'a de ani, greutate in gatu, plumon'a balosa, care intr'u casuri fórté numeroase, au liferatu celu ma multiamitoriu rezultatulu.

Acestu Sirupu lucrédia indata dupa intrebuintiarea d'anteiu avanta-giosu binefacatoriu, mai virtosu la tuse convulsiva si tuse magarésca, ajuta scóterea flegmei cei lipice inecaciósá, alina iritamintul in gutlegiu si depar-tedia in scurtu timpu ori care macaru catu de infocata chiaru si tusea pe optica si scuiatur'a de sange.

Pentru BRASIOVU am datu D-lui **S. P. Mallatu** uniculu depositoryu.

Pretiuulu unei $\frac{1}{4}$ butelia 1 fior. in sunatori.

8 „ $\frac{1}{2}$ „ 2 „ „ „ „
G. A. W. M a y e r in Breslau (Prusi'a).

Cursurile la bursa in 5. Juniu 1863 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 20 cr. v. a
Augsburg	—	—	110 „ 35 „
London	—	—	111 „ — „
Imprumutulu nationalu	—	—	80 „ 90 „
Obligatiile metalice vechi de 5 ‰	—	—	75 „ 75 „
Actiile bancului	—	—	791 „ — „
„ creditului	—	—	192 „ 20 „